

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลสารจิตร์

พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

(ฉบับทบทวน)

สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชชาลัย

จังหวัดสุโขทัย

กรมส่งเสริมการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

ระบบการส่งเสริมการเกษตรในปัจจุบัน จะสนับสนุนให้เกษตรกรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ไข ปัญหาการผลิต การตลาดตลอดจนการพัฒนาตนเองของเกษตรกร ให้สอดคล้องกับสภาพทางชีวภาพ เศรษฐกิจและสังคมของแต่ละพื้นที่อย่างแท้จริง แผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้ จึงให้เกษตรกรเป็นผู้กำหนด แนวทางพัฒนาของตนเอง ในการดำเนินงานครั้งนี้ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานและ บุคคลต่างๆ ในการจัดเก็บข้อมูล จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาฉบับนี้คงเป็น ประโยชน์แก่เกษตรกร พร้อมทั้งเป็นคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ใช้ปฏิบัติงานได้

นายเอนก ชุ่มใจ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสารจิตตร

อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

สารบัญ	หน้า
คำนำ	(๒)
สารบัญ	(๓)
สารบัญตาราง	(๕)
สารบัญภาพ	(๖)

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๒.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๑.๒.๑ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๒
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๕
๑.๓.๑ อุณหภูมิ	๕
๑.๓.๒ แหล่งน้ำและปริมาณน้ำฝน	๕
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๖
๑.๔.๑ เส้นทางคมนาคม	๖
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๗
๑.๕.๑ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๗
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๘
๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๘
๑.๖.๒ จำนวนครัวเรือน	๘
๑.๖.๓ การศึกษา	๙
๑.๖.๔ การสาธารณสุข	๙
๑.๖.๕ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๐
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๑๐
๑.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๐

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๑๒
๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑๒
๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๑๔
๒.๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๕
๒.๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๕
- พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	
- ปริมาณการผลิต	
- สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	

- ปฏิทินการเพาะปลูก
- ต้นทุนการผลิต
- สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด
- เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา

๒๐

๒.๓ การจัดทำ TOWS Matrix

๒๒

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๓.๑ แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี

๒๓

๓.๒ แผนการลงทุน

๒๕

๓.๓ แผนการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร

๒๕

ภาคผนวก

๒๖

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตารปกครอง	๒
ตารางที่ ๒ แสดงอุณหภูมิในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ - พ.ศ. ๒๕๕๔	๕
ตารางที่ ๓ แสดงปริมาณน้ำฝนในปี พ.ศ.๒๕๔๑ - พ.ศ.๒๕๕๔	๕
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลเขตการใช้น้ำในพื้นที่ ต.ท่าชัย	๗
ตารางที่ ๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน	๘
ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนประชากรในพื้นที่ ตำบลสารจิตร	๘
ตารางที่ ๗ แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลสารจิตร	๑๑
ตารางที่ ๘ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร	๑๒
ตารางที่ ๙ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๒
ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๒
ตารางที่ ๑๑ แสดงศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๑๓
ตารางที่ ๑๒ แสดงศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๑๓
ตารางที่ ๑๓ แสดงแหล่งน้ำที่มีอยู่ในตำบลสารจิตร	๑๔
ตารางที่ ๑๔ ปฏิทินการปลูกพืชในตำบลสารจิตร	๑๖
ตารางที่ ๑๕ แสดงต้นทุนการผลิตพืช ปี พ.ศ. ๒๕๖๓	๑๖
ตารางที่ ๑๖ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางแก้ไข	๒๐
ตารางที่ ๑๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางแก้ไข (ต่อ)	๒๑
ตารางที่ ๑๘ แสดงแนวทางการพัฒนาการเกษตร	๒๓
ตารางที่ ๑๙ แสดงแนวทางการพัฒนาการเกษตร (ต่อ)	๒๔

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ ที่ตั้งและอาณาเขตของตำบลสารจิตร	๑
ภาพที่ ๒ แสดงกลุ่มชุดดินของตำบลสารจิตร	๑๐
ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมตำบลสารจิตร	๑๒

๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตำบลสารจิตร
- แบ่งพื้นที่เป็น ๑๔ หมู่บ้าน

ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครองของตำบลสารจิตร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผู้นำชุมชน
๑	โบราณหลวง	นางกนกพร วงศ์วิเศษ
๒	คุก	นางระวีล ประทุม
๓	สารจิตร	นายเอกลักษณ์ ปิ่นศักดิ์
๔	สารจิตร	นายเจริญ เหมันต์
๕	แสนตอ	นายรณชัย ทวลถึง
๖	โป่ง	นายมล สร้อยบวบ
๗	ใหม่ไทยพัฒนา	นายมั่ง คำมา
๘	สามหลุม	นายเชิด กรรณิกา
๙	คุกเหนือ	นายธนภุต ท้าวบุญยืน
๑๐	สารจิตรเหนือ	นายสมนึก ปิ่นศักดิ์
๑๑	ไร่บัวงาม	นางปวีศา อบชัย
๑๒	คุกพัฒนา	นายประจักษ์ มั่งตา
๑๓	ริมคลองเจริญ	นายกิตติชัย ถ่ายถอน
๑๔	คุกใต้	นายเอกพันธ์ เหมันต์

(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๔)

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๑.๒.๑ สภาพพื้นที่

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลสารจิตร มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มลาดชันจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก ตามกระแสหลักของตำบล คือ ลำคลองแม่ท่าแพ ซึ่งต้นน้ำอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย

๑.๒.๒ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

พื้นที่ตำบลสารจิตร มีประมาณ ๔๖,๕๗๖ ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะกับการทำนา ไร่ ลักษณะดินเพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจของตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำแนกได้ดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๔

- เนื้อดินเป็นดินเหนียวพบตามที่ราบหรือที่ราบลุ่ม ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ๕.๕ - ๖.๕
- ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ฤดูฝนน้ำขังนาน ๔ - ๕ เดือน

- ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช กลุ่มชุดดินที่ ๔ มีความเหมาะสมในการทำนาหลังเก็บเกี่ยวดินยังมีความชื้นสามารถปลูกพืชไร่ หรือพืชอายุสั้นอื่นได้

กลุ่มดินชุดที่ ๕

- เนื้อดินเป็นดินเหนียว มีการระบายน้ำเลว น้ำแช่ขังกว่า ๓๐ ซม. นาน ๓ - ๕ เดือนความอุดมสมบูรณ์ของดินค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ๕.๕ - ๖.๕

- ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ฤดูฝนน้ำแช่ขังนาน ๓ - ๕ เดือน

- ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช มีความเหมาะสมในการทำนา สามารถปลูกพืชไร่ พืชผักได้ในช่วงฤดูแล้ง หลังการเก็บเกี่ยวข้าวหากมีน้ำชลประทาน

กลุ่มดินชุดที่ ๗

- เนื้อดินเป็นดินเหนียวเกิดจากตะกอนลำน้ำ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ความเป็นกรดเป็นด่าง ๖.๐ - ๗.๐

- ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๓ - ๕ เดือน

- ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช มีความเหมาะสมในการทำนา ปลูกพืชไร่ พืชผักในช่วงฤดูแล้งถ้ามีแหล่งน้ำเสริม

กลุ่มดินชุดที่ ๑๕

- เนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินชั้นล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กแมงกานีส กลุ่มดินชุดนี้เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำมีการระบายน้ำค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๕.๕ - ๖.๕

กลุ่มดินชุดที่ ๓๓ B

- เนื้อดินเป็นดินร่วนปนดินทรายแป้ง พื้นที่ค่อนข้างเรียบถึงเนินลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๑๒ % เป็นดินลึกมาก การระบายน้ำดีถึงปานกลาง ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกประมาณ ๑ เมตรตลอดปี ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ๖.๕ - ๗.๕

- ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน มีความเสี่ยงต่อการขาดน้ำได้ในบางปีความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช เหมาะสมในการปลูกพืชหลายชนิดทั้งผัก ผลไม้และนาข้าว

กลุ่มดินชุดที่ ๓๘ B

- เนื้อดินเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายละเอียด พบตามพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบความลาดชัน ๒-๕ % เป็นดินลึกความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ๕.๐ - ๗.๕

- ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน มีความเสี่ยงต่อการขาดน้ำขณะฝนทิ้งช่วง เนื่องจากเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย

- ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช เหมาะสมในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผล

กลุ่มดินชุดที่ ๔๖ C , ๔๘ C

- เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ดินล่างเป็นดินเหนียวปนลูกรัง เศษหินหรือกรวด พบตามพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา ความลาดชันประมาณ ๓ - ๒๕ % เป็นดินตื้นมาก ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ๕.๐ - ๗.๐

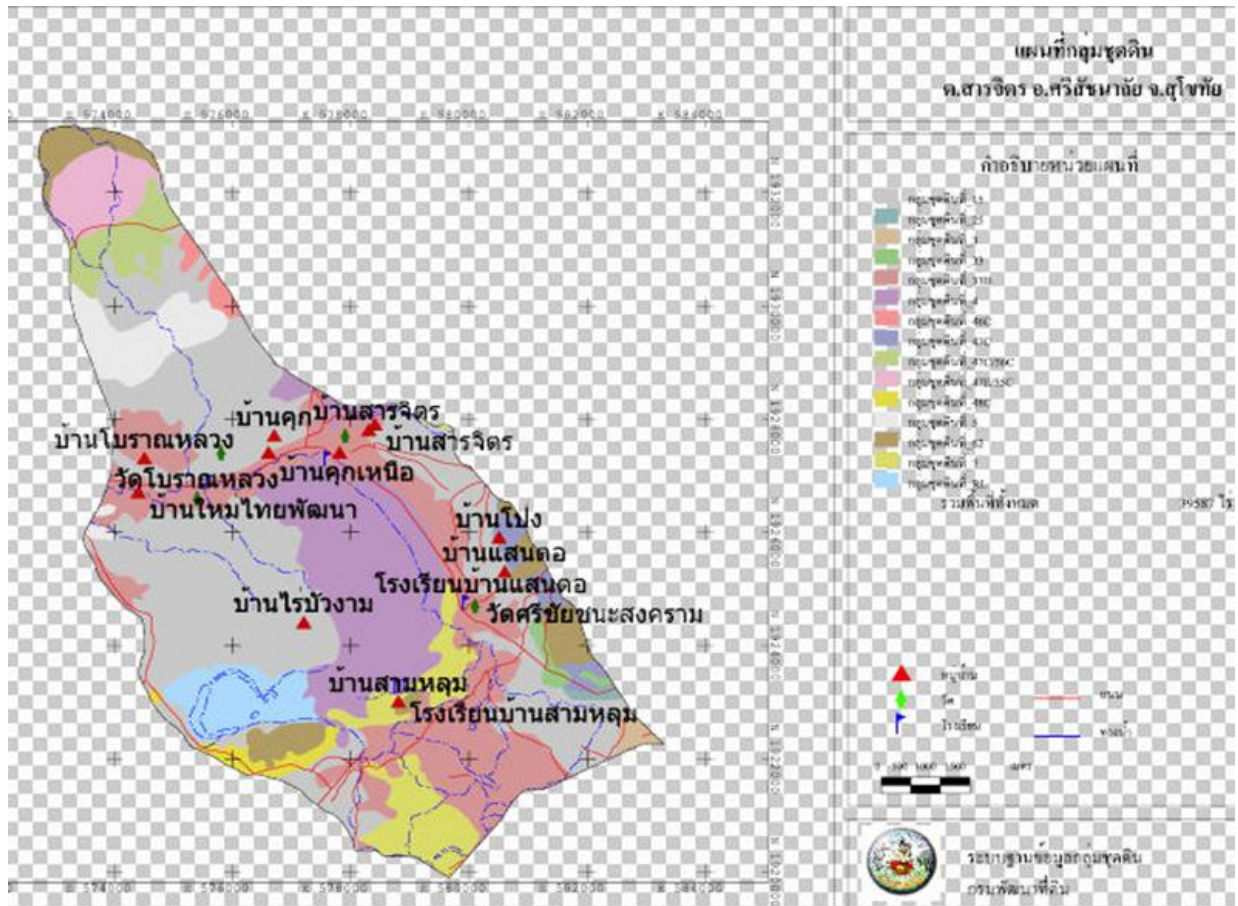
- ปัญหาใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นดินตื้นมีความลาดชันสูง

- ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช เหมาะสมปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ ไม้โตเร็ว และไม้ผลบางชนิด

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

- ดินประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ความลาดชันมากกว่า ๓๕ % ปกคลุมด้วยป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ปรากฏจากการอนุรักษ์ดินและน้ำทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดินไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ควรสงวนไว้เป็นป่าธรรมชาติ

- ปัญหาใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่ภูเขามีความลาดชันสูงกว่า ๓๕ %
- ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช ไม่เหมาะสมกับการปลูกพืช เหมาะสมที่จะรักษาไว้เป็นป่าไม้ธรรมชาติเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

ภาพที่ ๒ แสดงกลุ่มชุดดินของตำบลสารจิตร
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน)

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

๑.๓.๑ อุณหภูมิ

อุณหภูมิค่อนข้างสูง เฉลี่ยประมาณ ๓๒ - ๓๘ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดประมาณ ๒๐ - ๒๕ องศาเซลเซียส มีความชื้นน้อยเนื่องจากสภาพป่าเสื่อมโทรมมากแล้ว

ตารางที่ ๒ แสดงอุณหภูมิในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ (องศาเซลเซียส)

ปี		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๒๕๖๑	สูงสุด	๓๒.๑	๓๑.๔	๓๕.๕	๓๗.๐	๓๓.๘	๓๔.๑	๓๓.๖	๓๒.๙	๓๓.๔	๓๒.๙	๓๑.๑	๒๙.๕
	ต่ำสุด	๑๘.๙	๒๐.๗	๒๒.๙	๒๕.๖	๒๕.๐	๒๕.๔	๒๔.๙	๒๔.๖	๒๔.๗	๒๔.๔	๒๑.๙	๑๗.๗
๒๕๖๒	สูงสุด	๓๐.๓	๓๔.๒	๓๕.๑	๓๗.๔	๓๕.๓	๓๓.๓	๓๒.๙	๓๓.๕	๓๓.๘	๓๓.๔	๓๒.๑	๓๑.๕
	ต่ำสุด	๑๖.๕	๒๑.๖	๒๒.๘	๒๕.๙	๒๕.๕	๒๕.๒	๒๕.๓	๒๕.๐	๒๔.๙	๒๕.๔	๒๑.๔	๑๙.๗
๒๕๖๓	สูงสุด	๓๑.๖	๓๔.๗	๓๖.๘	๔๐.๒	๓๘.๙	๓๖.๘	๓๔.๕	๓๒.๗	๓๓.๑	๓๑.๕	๓๑.๘	๓๐.๖
	ต่ำสุด	๒๑.๖	๒๑.๙	๒๓.๓	๒๖.๐	๒๖.๘	๒๖.๒	๒๕.๖	๒๕.๐	๒๕.๒	๒๔.๖	๒๒.๔	๒๐.๘

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา)

๑.๓.๒ แหล่งน้ำและปริมาณน้ำฝนในรอบปี

ตารางที่ ๓ แสดงปริมาณน้ำฝน ฝนตกในปี ๒๕๔๑ - ๒๕๕๓ (หน่วย : มิลลิเมตร)

ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
๒๕๔๑	๑๖.๐	๐.๕	๔.๕	๕.๖	๑๕๑.๑	๙๖.๖	๑๕๘.๗	๓๐๑.๔	๑๓๘.๙	๖๖.๓	๕๙.๒	๐.๐	๙๙๙.๔
๒๕๔๒	๐.๐	๖๖.๕	๐.๐	๑๓๗.๑	๓๓๓.๘	๘๗.๙	๘๓.๘	๑๕๐.๐	๒๐๔.๔	๒๘๖.๙	๑๕.๗	๙.๗	๑,๓๗๕.๘
๒๕๔๓	๒๖.๑	๐.๐	๑๒๓.๒	๑๔๔.๕	๑๖๘.๘	๒๐๐.๖	๘๗.๖	๒๒๐.๙	๒๖๑.๒	๑๐๘.๙	๘.๔	๐.๐	๑,๓๕๐.๒
๒๕๔๔	๑๕.๕	๐.๐	๒๑.๖	๑๐๒.๙	๓๖๑.๐	๖๓.๐	๙๔.๙	๑๒๗.๑	๒๕๔.๓	๒๓๖.๓	๑๖.๕	๐.๐	๑,๒๙๓.๑
๒๕๔๕	๑๑.๔	๓.๗	๔๒.๐	๒๕.๓	๑๘๗.๙	๔๘.๒	๘๖.๒	๒๐๑.๕	๓๑๕.๐	๑๐๓.๒	๖๘.๓	๑.๓	๑,๐๙๔.๐
๒๕๔๖	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๒๒.๒	๓๘.๓	๒๐๕.๕	๒๗๓.๖	๑๖๔.๖	๒๓๐.๒	๑๕.๘	๐.๐	๐.๐	๙๕๐.๒
๒๕๔๗	๘.๕	๐.๐	๑๖.๘	๑๒๑.๒	๓๑๓.๑	๓๕๕.๒	๑๔๐.๕	๔๗.๒	๒๘๐.๕	๒๗.๒	๕.๙	๐.๐	๑,๓๑๖.๑
๒๕๔๘	๐.๐	๑.๔	๖.๙	๑๓๖.๕	๕๖.๕	๒๕๗.๑	๑๓๕.๗	๑๑๓.๕	๔๔๒.๕	๕๗.๑	๑๔.๙	๘.๑	๑,๒๓๐.๒
๒๕๔๙	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๑๒๗.๑	๔๙๖.๕	๑๖๓.๒	๙๓.๔	๒.๑	๓๒๖.๖	๑๖๑.๑	๒.๗	๐.๐	๑,๓๗๒.๗
๒๕๕๐	๑๗.๓	๓.๙	๑.๙	๑๐๖.๙	๒๘๖.๙	๑๘๑.๒	๑๑๗.๗	๓๓๘.๕	๒๙๑.๐	๙๖.๑	๑๔.๑	๐.๐	๑,๔๕๕.๕
๒๕๕๑	๑๓.๑	๓๒.๑	๖.๘	๙๖.๔	๑๓๘.๓	๑๕๓.๖	๑๓๙.๘	๑๓๗.๗	๓๗๐.๓	๔๔.๕	๓๙๐.๕	๒๘.๕	๑,๕๑๐.๐
๒๕๕๒	๐.๒	๐.๐	๑๖.๑	๔๐.๒	๑๕๙.๑	๒๑๔.๗	๒๑๒.๕	๘๖.๓	๑๙๒.๗	๒๕๓.๔	๐.๘	๐.๐	๑,๑๗๖.๐
๒๕๕๓	๑๘.๘	๐.๐	๐.๐	๔๓.๐	๘๔.๗	๑๑๗.๕	๙๙.๖	๒๐๖.๓	๒๒๒.๔	๑๖๐.๑	๐.๐	๓๔.๗	๑,๐๐๙.๙
สูงสุด	๒๖.๑	๖๖.๕	๑๒๓.๒	๑๔๔.๕	๔๙๖.๕	๓๕๕.๒	๒๗๓.๖	๓๓๘.๕	๔๔๒.๕	๒๘๖.๙	๓๙๐.๕	๓๔.๗	๑,๕๑๐.๐
ต่ำสุด	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๕.๖	๓๘.๓	๔๘.๒	๘๓.๘	๒.๑	๑๓๘.๙	๑๕.๘	๐.๐	๐.๐	๙๕๐.๒

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา)

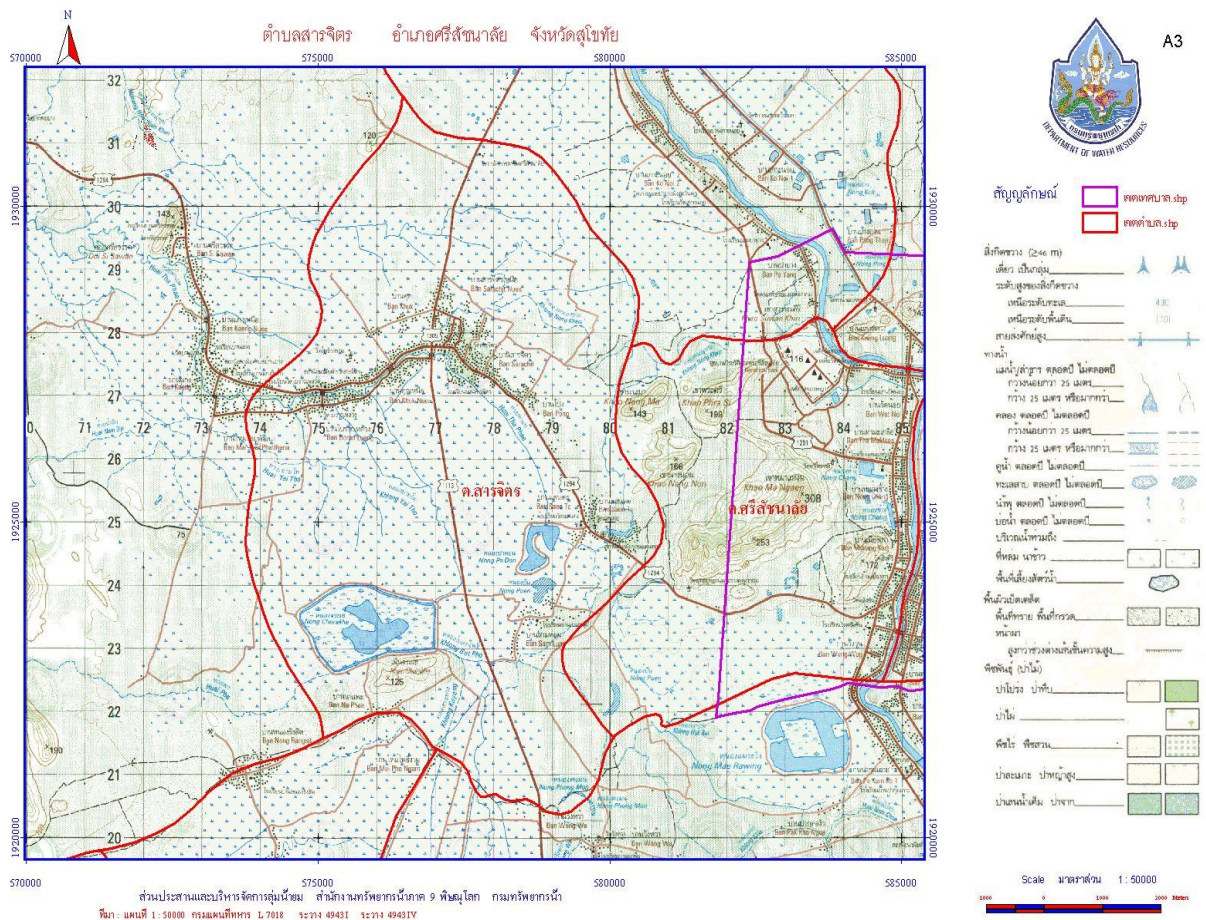
๑.๔ เส้นทางคมนาคม

มีทางหลวงแผ่นดินสายหลัก ๓ สาย ผ่านพื้นที่ตำบลสารจิตรติดต่อกันระหว่างอำเภอและจังหวัด ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๑๓ มาจากอำเภอเมืองสุโขทัยผ่านเขตตำบลบ้านกล้วย ตำบลวังทองแดง อำเภอเมืองสุโขทัย ผ่านตำบลเมืองบางขลัง ตำบลป่ากุ่มเกาะ อำเภอสวรรคโลก และเข้าสู่เขตพื้นที่ตำบลสารจิตร อำเภอศรีสำดแลย์ จังหวัดสุโขทัย

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๓๐๕ มาจากอำเภอศรีสำดแลย์ ผ่านตำบลหนองอ้อ เข้าสู่เขตพื้นที่ตำบลสารจิตร

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒๔๙ มาจากจังหวัดสุโขทัย ผ่านอำเภอศรีสำโรง อำเภอสวรรคโลก ตำบลศรีสำดแลย์ อำเภอศรีสำดแลย์ เข้าสู่ตำบลสารจิตร อำเภอศรีสำดแลย์ ตามลำดับ

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมตำบลสารจิตร (ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสำดแลย์, สุโขทัย)

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ตารางที่ ๔ ข้อมูลเขตการใช้น้ำในพื้นที่ตำบลสารจิตร อำเภอสรีสัชชาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่ที่	แม่น้ำ	คลอง	หนอง/ บึง	บ่อน้ำตื้น	สระน้ำ	บ่อน้ำ บาดาล	ฝายกั้น น้ำ	สถานีสูบน้ำ ด้วยไฟฟ้า	บ่อ โยก
๑	-	๒	๑	๔๐	๓๐	๑	๑	-	-
๒	-	๑	๑	๑๕	๗๐	๑๕	-	-	-
๓	-	๑	๕	๔๘	๒๐	๙	๒	-	-
๔	-	๑	๒	๗	-	๔	๑	-	-
๕	-	๒	๕	๒๓	๕	๘	๔	-	-
๖	-	๕	๔	๔๖	๔๓	๓๗	๑	-	-
๗	๑	๒	๕๙	๔	-	๔	๒	๑	-
๘	-	๒	๔	๒๒	๑	๑๑	๑	-	-
๙	-	๑	-	๕๕	๑๕	๑	๒	-	-
๑๐	-	๓	-	๕๕	-	๒	๒	-	-
๑๑	-	๒	๒	๑๑	๑๐	๑๕	๒	-	-
๑๒	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๓	-	๑	๑	๒๖	๔	๒	๑	-	-
๑๔	-	๑	-	-	๗	๔	-	-	-

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชชาลัย, สุโขทัย)

๑.๖ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญ

ขนาดการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร ตำบลสารจิตร์

ลักษณะการถือครองที่ดิน	จำนวน (ราย)	คิดเป็นร้อยละ	หมายเหตุ
-มีที่ดินเป็นของตนเอง	๑,๒๑๗	๗๕.๔๔	-พื้นที่ถือครองทางการเกษตร เฉลี่ย ๒๙.๐๙ ไร่ /ครัวเรือน
-มีที่ดินเป็นของตนเองและเช่าบางส่วน	๙๖๐	๕๙.๕๑	
-ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองต้องเช่าทั้งหมด	๓๓๗	๒๐.๘๙	
-ได้ทำฟรี	๕๙	๓.๖๕	

สภาพการใช้แรงงาน

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรที่มีความหลากหลายอาชีพ การใช้แรงงานในการประกอบอาชีพการเกษตรจึงมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ในพื้นที่ตำบลสารจิตร์ โดยทั่วไปไม่มีการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคการเกษตรน้อย เนื่องจากศักยภาพของพื้นที่การเกษตรของตำบลดีมาก มีบ้างที่ไปขายแรงงานต่างประเทศซึ่งหากเทียบกับจำนวนแรงงานภาคเกษตรทั้งหมดในพื้นที่แล้วถือว่าน้อย ในปัจจุบันโค-กระบือ ที่มีการเลี้ยงในพื้นที่ตำบลสารจิตร์ ไม่ได้เลี้ยงไว้เพื่อใช้งาน แต่เลี้ยงไว้เพื่อเป็นรายได้เสริมควบคู่กับการทำนา-ทำไร่ จะใช้เครื่องจักรกลการเกษตรแทนแรงงานสัตว์ เนื่องจากสะดวก รวดเร็วกว่ามาก

สิทธิในที่ดินทำกิน

เกษตรกรตำบลสารจิตร์ ส่วนใหญ่ได้รับเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกินประเภทโฉนด,นส.๓,นส.๓ก มีส่วนน้อยที่ได้รับเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกินประเภท ส.ป.ก.๔-๐๑ สทก.๑ก

๑.๖.๒ จำนวนครัวเรือน

ตำบลสารจิตร์ มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๙,๗๙๖ คน จำแนกเป็นชาย ๔,๗๓๙ คน หญิง ๕,๐๕๗ คน ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลจะนับถือศาสนาพุทธ

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนประชากร และจำนวนครัวเรือน ตำบลสารจิตร์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ครัวเรือน ทั้งหมด (ครัวเรือน)	ครัวเรือน เกษตรกร (ครัวเรือน)	คิดเป็น ร้อยละ	ประชากร		รวม (คน)
					ชาย (คน)	หญิง (คน)	
๑	โบราณหลวง	๓๙๘	๒๖๗	๖๗.๐๙	๕๗๗	๕๔๘	๑,๑๒๕
๒	คูก	๒๗๖	๑๔๒	๕๑.๔๕	๒๑๘	๒๗๐	๔๘๘
๓	สารจิตร์	๓๓๙	๒๒๔	๖๖.๐๘	๔๒๓	๔๘๙	๙๑๓
๔	สารจิตร์	๓๒๖	๒๕๕	๗๘.๒๒	๓๘๖	๔๒๕	๘๑๑
๕	แสนตอ	๑๘๕	๑๒๕	๖๗.๕๗	๒๖๙	๒๖๑	๕๓๐
๖	โป่ง	๒๖๔	๒๔๘	๙๓.๙๔	๔๒๐	๔๓๖	๘๕๖
๗	ใหม่ไทยพัฒนา	๓๖๖	๒๕๐	๖๘.๓๑	๔๘๕	๕๑๗	๑,๐๐๒

๘	สามหลุม	๑๓๖	๑๐๔	๗๖.๔๗	๑๙๓	๒๒๑	๔๑๔
๙	คุกเหนือ	๒๙๔	๒๐๐	๖๘.๐๓	๓๗๔	๓๘๙	๗๖๓
๑๐	สารจิตรเหนือ	๓๒๖	๒๐๖	๖๓.๑๙	๓๘๔	๓๘๕	๗๖๙
๑๑	ไร่บัวงาม	๒๐๙	๑๖๒	๗๗.๕๑	๓๑๘	๒๙๘	๖๑๖
๑๒	คุกพัฒนา	๒๕๐	๒๐๓	๘๑.๒๐	๓๗๓	๓๖๔	๗๕๗
๑๓	ริมคลองเจริญ	๑๕๖	๑๑๔	๗๓.๐๘	๒๒๒	๒๔๘	๔๗๐
๑๔	คุกใต้	๑๖๒	๑๑๐	๖๗.๙๐	๑๙๗	๒๑๕	๔๑๒
รวม ๑๔ หมู่บ้าน		๓,๖๘๗	๒,๖๑๐	๗๐.๗๙	๔,๘๓๙	๕,๐๖๖	๙,๙๐๕

(ที่มา: กรมการปกครอง, พ.ศ ๒๕๖๔)

๑.๖.๓ การศึกษา

ในเขตพื้นที่ตำบลสารจิตรประกอบด้วย

๑) โรงเรียนมัธยมศึกษา

- ไม่มี

๒) ระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลสารจิตร ๓ แห่ง ได้แก่

- โรงเรียนวัดโบราณหลวง
- โรงเรียนบ้านสารจิตร
- โรงเรียนวัดแสนตอ

๓) ระดับอนุบาล ๑ แห่ง ได้แก่

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๔) วิทยาลัย ๑ แห่ง ได้แก่

- วิทยาลัยการอาชีพศรีสัชชนาลัย

๑.๖.๔ การสาธารณสุข

๑. สถานพยาบาลของรัฐ ประกอบด้วย

๑) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนบ้านแสนตอ

มีบุคลากรจำนวน ๘ คน หญิง ๕ คน ชาย ๒ คน

- เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข ๑ คน
- เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน ๓ คน
- พยาบาลวิชาชีพ ๒ คน
- เจ้าหน้าที่งานบริการ ๒ คน
- ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานระดับหมู่บ้าน ๑๓ แห่ง
- อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ๒๔๐ คน

๒) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบลสารจิตร

มีบุคลากรจำนวน ๖ คน หญิง ๕ คน ชาย ๑ คน

- เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข ๒ คน
- พยาบาลวิชาชีพ ๒ คน
- เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข ๑ คน
- ลูกจ้างทั่วไป ๑ คน

๑.๖.๕ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม

๑. การนับถือศาสนา

๑) ศาสนา ประชาชนนับถือศาสนาพุทธประมาณ ๑๐๐%

๒. วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

๑) ประเพณีสงกรานต์จะจัดในเดือนเมษายนของทุกปี จะมีการจัดงานสงกรานต์และการ
 สรงน้ำพระที่วัดทุกวัดในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร

๒) ประเพณีวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา และวันลอยกระทง

๓) บวชนาคสามัคคี

๔) ผ้าป่าทางกฐิน

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตำบลสารจิตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร สามารถแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้

- พื้นที่หมู่บ้าน	๒,๖๐๐ ไร่
- พื้นที่นาข้าว	๒๗,๘๗๔ ไร่
- พื้นที่พืชไร่	๕,๒๓๘ ไร่
- พื้นที่ป่าแดง	๑,๒๕๔ ไร่
- พื้นที่ลุ่ม	๑,๕๑๐ ไร่

๑.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลสารจิตรพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๒๗,๑๙๐ ไร่
 รองลงมาคือพืชไร่มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๒,๔๕๐ ไร่ และไม้ผล/ไม้ยืนต้น มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๓๗๙ ไร่

ตารางที่ ๗ แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลสารจิตร

หมู่ที่	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่การเกษตร (ไร่)			พื้นที่อื่น ๆ (ไร่)	หมายเหตุ
		ข้าว	พืชไร่	ไม้ผล/ไม้ยืน ต้น		
1	3,697	2,918	120	12	647	-ลักษณะการปลูก
2	2,196	1,465	180	16	535	ไม้ผลส่วนใหญ่เป็น
3	2,005	1,715	100	38	152	สวนหลังบ้านและตาม
4	3,314	2,733	163	44	374	หัวไร่ปลายนา
5	2,157	1,472	100	30	555	
6	2,920	2,698	107	17	98	
7	10,056	2,190	110	105	7,651	
8	2,207	2,059	50	2	96	
9	3,902	1,650	350	9	1,893	
10	3,187	2,496	420	43	228	
11	2,189	1,315	200	22	652	
12	4,375	2,158	100	40	2,077	
13	2,279	1,081	300	1	897	
14	2,092	1,240	150	-	702	
รวม	46,576	27,190	2,450	379	16,557	

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสุนาลัย, สุโขทัย)

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครัวเรือนเกษตรกร

ตำบลสารจิตร มีครัวเรือนเกษตรกร ๒,๖๑๐ ครัวเรือน

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลสารจิตรมีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๒,๓๔๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๐ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒๖๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐

ตารางที่ ๘ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชนาลัย

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๒,๓๔๙	๙๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๖๑	๑๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๔)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๙ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชนาลัย

	น.ส.๓ (๑)	น.ส.๓ ก (๒)	น.ส.๔ จ (๓)	ใบจอง (๔)	อื่นๆ (๕)	รวม (๑)+(๒)+(๓)
แปลง	๙๘	๑๙๕	๔,๒๓๙			๔,๖๐๓
ไร่	๙๒๔	๒,๑๘๐	๒๕,๘๗๖			๒๘,๙๘๐
งาน	๒	๑	๓			๖
วา	๓๘	๕๒	๘๖			๑๗๖

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลสารจิตร มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑๔ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๔๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๔ กลุ่ม สมาชิก ๒๑๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๔ ราย วิสาหกิจชุมชน ๓ แห่ง สมาชิก ๒๑ ราย

ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชนาลัย

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิสาหกิจ		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
สารจิตร	๑๔	๑๔๐	๑๔	๒๑๐	๑	๑๕	๓	๒๑	-	-	-	-
รวม	๑๔	๑๔๐	๑๔	๒๑๐	๑	๑๕	๓	๒๑	-	-	-	-

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลสารจิตรมีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๑๑ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชนาลัย

	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้านการ พัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุ สัตว์	ปฏิรูป	
รวม	-	๑	-	๑	-	-	-	-	-

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๔)

(๑) อาสาสมัครเกษตร

- ตำบลสารจิตร มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๔ คน

(๒) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า ๑ แห่ง

(๓) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลสารจิตร

- มีสมาชิก จำนวน ๓๐ คน

ตารางที่ ๑๒ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชนาลัย

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลสารจิตร						
ที่	ชื่อศูนย์ เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรม หลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศพก.เครือข่าย	ไร่นาสวนผสม	๑	สารจิตร	นายมณฑิร ชายกลาง	๐๖๓-๑๓๘๘๙๙๒๔

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลสารจิตร เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘๐ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- สถานีสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า หมู่ที่ ๗ จำนวน ๑ แห่ง
- ฝาย จำนวน ๒๐ แห่ง
- สระน้ำ จำนวน ๒๐๕ แห่ง
- บ่อน้ำตื้น จำนวน ๓๕๒ แห่ง
- บ่อบาดาล จำนวน ๑๐๘ แห่ง

แหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรมแหล่งน้ำผิวดินตามธรรมชาติ ได้แก่ ลำห้วยผา ห้วยตุ่มแตก ห้วยบึง หนองจระเข้ หนองบ้านดอน หนองปิ่น หนองขวาง หนองเม่น หนองแดง หนองหน้าบ้าน หนองปู่อ้อ หนองอีโว่ หนองมะนาว หนองกระเทียม หนองคา หนองอีปาน หนองแมว หนองสรวง หนองแม่ปางกรด หนองถ่อน หนองหญ้าไซ หนองเต่า คลองแม่ท่าแพ คลองสวน คลองไม้ คลองสะแก คลองยายโท คลองคล้า คลองอแง เป็นต้น โดยได้ไหลผ่านตำบลต่างๆ ดังนี้

หมู่ที่ ๑ ห้วยผา คลองแม่ท่าแพ

หมู่ที่ ๒ หนองเต่า คลองแม่ท่าแพ คลองสวน

หมู่ที่ ๓ หนองอีโว่ หนองมะนาว หนองกระเทียม หนองคา หนองแมว คลองแม่ท่าแพ
คลองสวน คลองไม้ คลองอแง

หมู่ที่ ๔ หนองอีปาน หนองหญ้าไซ คลองแม่ท่าแพ คลองอแง

หมู่ที่ ๕ หนองหน้าบ้าน หนองปู่อ้อ คลองแม่ท่าแพ คลองคล้า

หมู่ที่ ๖ หนองสรวง หนองแม่ปางกรด หนองถ่อน คลองแม่ท่าแพ คลองไม้ คลองสะแก

หมู่ที่ ๗ ห้วยผา ห้วยตุ่มแตก คลองแม่ท่าแพ คลองยายโท

หมู่ที่ ๘ หนองจระเข้ หนองปิ่น หนองเม่น คลองคล้า

หมู่ที่ ๙ คลองแม่ท่าแพ

หมู่ที่ ๑๐ หนองแดง คลองสวน คลองไม้

หมู่ที่ ๑๑ หนองบ้านดอน หนองขวาง คลองแม่ท่าแพ

หมู่ที่ ๑๒ คลองแม่ท่าแพ

หมู่ที่ ๑๓ คลองแม่ท่าแพ

ตารางที่ ๑๓ แสดงแหล่งน้ำที่มีอยู่ในพื้นที่ตำบลสารจิตร

หมู่ที่	แม่น้ำ	คลอง	หนอง/ บึง	บ่อน้ำตื้น	สระน้ำ	บ่อน้ำ บาดาล	ฝายกั้น น้ำ	สถานีสูบน้ำ ด้วยไฟฟ้า	บ่อ โยก
๑	-	๒	๑	๔๐	๓๐	๑	๑	-	-
๒	-	๑	๑	๑๕	๗๐	๑๕	-	-	-
๓	-	๑	๕	๔๘	๒๐	๙	๒	-	-
๔	-	๑	๒	๗	-	๔	๑	-	-
๕	-	๒	๕	๒๓	๕	๘	๔	-	-
๖	-	๕	๔	๔๖	๔๓	๓๗	๑	-	-
๗	๑	๒	๕๙	๔	-	๔	๒	๑	-
๘	-	๒	๔	๒๒	๑	๑๑	๑	-	-
๙	-	๑	-	๕๕	๑๕	๑	๒	-	-
๑๐	-	๓	-	๕๕	-	๒	๒	-	-
๑๑	-	๒	๒	๑๑	๑๐	๑๕	๒	-	-
๑๒	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๓	-	๑	๑	๒๖	๔	๒	๑	-	-
๑๔	-	๑	-	-	๗	๔	-	-	-

(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๖๔)

๒.๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

- ไม่มี

๒.๑.๔ ลินค้าเกษตรที่สำคัญ

ชนิดสินค้า ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลสารจิตรมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๒๑,๓๘๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๔,๙๗๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔,๒๑๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๗๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑,๘๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๗๖ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๑

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลสารจิตร มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๒๑,๓๘๕ ไร่ ๑,๗๒๐ ครัวเรือน

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

จากในอดีตที่เกษตรกรจะทำการเกษตรเพียงเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันเกษตรกรหันมาทำการเกษตรในเชิงธุรกิจกันมากขึ้นเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวจึงต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการผลิตมากขึ้น

ข้าว มีการทำนาสองครั้ง ได้แก่ นาปี และนาปรัง นาปีเกษตรกรจะเริ่มการปลูกข้าวโดยวิธีหว่านกล้า เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมและเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนพฤศจิกายน นาปรังเกษตรกรจะเริ่มการปลูกโดยวิธีหว่านกล้า เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนและเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนมีนาคม โดยมีการใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ สูตร ๑๖-๒๐-๐ และสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ และมีการปรับปรุงบำรุง ดินด้วยปุ๋ยหมักและปุ๋ยคอกเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว

พืชไร่ ส่วนใหญ่เกษตรกรจะใช้พันธุ์ที่ทางราชการส่งเสริม เช่น

- อ้อยโรงงาน ใช้พันธุ์ที่ทางราชการส่งเสริม
- ถั่วเขียว ใช้พันธุ์ ชัยนาท ๑ และอุทอง ๒

ไม้ผล ส่วนใหญ่เป็นมะม่วง ผลผลิตจะออกตามฤดูกาลและจะมีการทำนอกฤดู (มะม่วง) ไม้ผลจะใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ในอัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ และใช้ปุ๋ยหมัก, ปุ๋ยคอกปรับปรุงบำรุงดิน

๔) ปฏิทินการปลูกพืชในตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตารางที่ ๑๔ ปฏิทินการปลูกพืชในตำบลสารจิตร

ที่	กิจกรรมการปลูกพืช	ช่วงเวลาเพาะปลูก											
		ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค.	ส.ค	ก.ย.	ต.ค	พ.ย	ธ.ค.
1	ข้าวเจ้านาปี				←								→
2	ข้าวเจ้านาปรัง	→										←	
4	อ้อยโรงงาน	←											→

สัญลักษณ์ ↔ ช่วงเวลาเพาะปลูก

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๔)

๕) ต้นทุนการผลิต

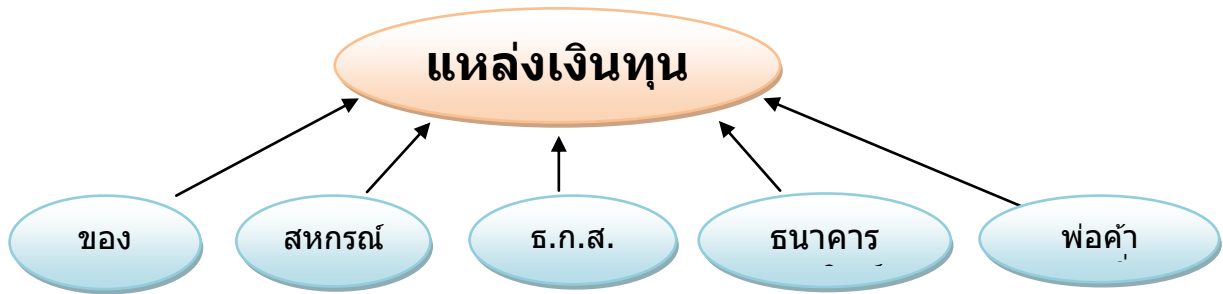
ตารางที่ ๑๕ แสดงต้นทุนการผลิตพืช ปี ๒๕๖๔ ตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ค่าใช้จ่ายในการผลิต	ชนิดพืช				
	ข้าวนาปี	ข้าวนาปรัง	ถั่วเขียวผิวดำ (แฉ่ง)	ถั่วเขียวผิวมัน (ฝน)	ถั่วเหลือง (แฉ่ง)
๑. ค่าพันธุ์	๓๖๐	๓๖๐	๓๒๐	๒๐๐	๒๗๐
๒. ค่าเตรียมดิน					
-ครั้งที่ ๑	๒๕๐	๒๕๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐
-ครั้งที่ ๒	๒๕๐	๒๐๐	๓๐๐	๓๐๐	๓๕๐
-ครั้งที่ ๓	๒๕๐	-			๒๐
๓. ค่าจ้างปลูก					
๔. ค่าปุ๋ยเคมี		-	-	-	-
๑๖-๒๐-๐	-				
๒๒๕	๒๒๕	๔๖๒	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
๔๖-๐-๐	๗๕	๑๕๖			
-ปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด	๕๐	๑๕๘	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
๕. ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	๑๒๙	๑๑๑	๔๐	๔๐	๔๐
๖. ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช					
๗. ค่าจ้างพ่นสารเคมี	-		๕๐	-	-
๘. ค่าเก็บเกี่ยว	-	-			
-แรงงานคน					
ค่าใช้จ่ายในการผลิต	ชนิดพืช				
	ข้าวนาปี	ข้าวนา ปรัง	ถั่วเขียวผิวดำ (แฉ่ง)	ถั่วเขียวผิวมัน (ฝน)	ถั่วเหลือง (แฉ่ง)
-รถนวดเกี่ยว	๔๐๐	๔๕๐	-	๔๕๐	๔๕๐
๙. ค่ารวบรวมผลผลิตและ ขนส่ง	๑๐๐	๑๐๐	๒๐	๒๐	๒๐
๑๐. อื่น ๆ	-	-	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
-ค่าฮอร์โมน	-	-	-	-	-
-ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	-	-	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐
-ค่าเช่าที่ดิน	-	-	๑๕๐	-	-
-ค่าเครื่องนวด					
รวมค่าใช้จ่าย ผลผลิต (กก./ไร่)	๒,๑๐๒	๒,๒๕๒	๑,๖๕๐	๑,๗๑๘	๑,๘๕๐
ราคา(บาท/กก.)	๗๕๐	๗๐๐	๑๙๐	๑๘๐	๒๐๐
รายได้/ไร่ (บาท)	๕,๘๐๐	๑๐,๘๐๐	๒๐	๑๘	๑๒
รายได้สุทธิ /ไร่ (บาท)	๔,๓๕๐	๗,๕๖๐	๓,๘๐๐	๓,๒๔๐	๒,๔๐๐
	๒,๒๔๘	๕,๓๐๘	๒,๑๕๐	๑,๕๒๒	๕๕๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๔)

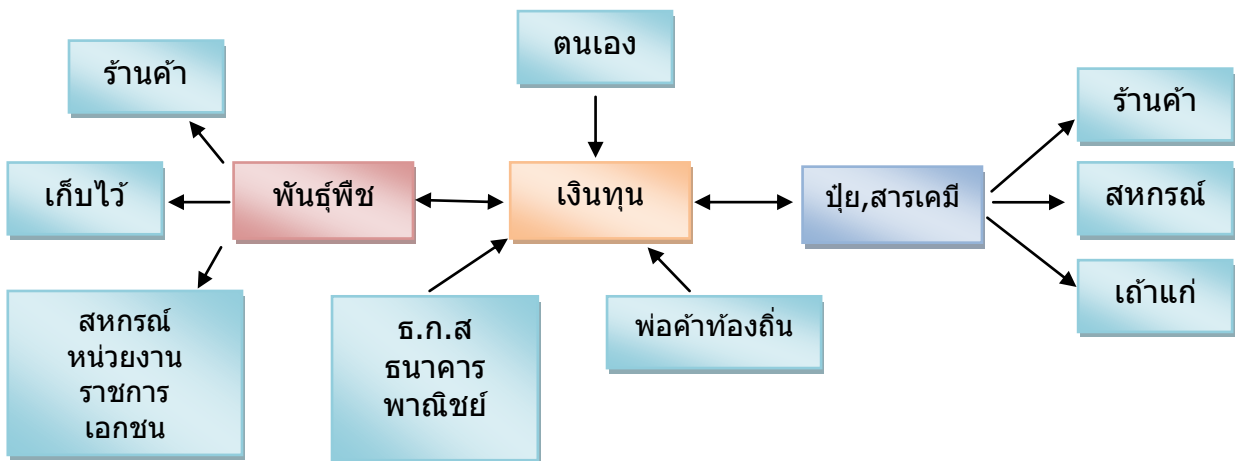
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ข้อมูลการตลาด (วิธีการตลาด แหล่งรับซื้อผลผลิต)

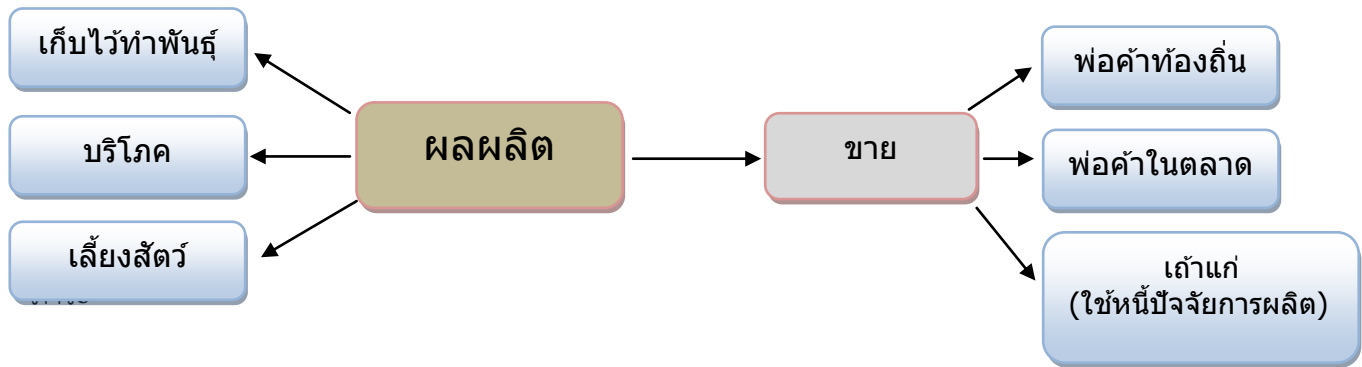
เงินทุนที่ใช้ส่วนใหญ่ ใช้ในการซื้อปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดโรค-แมลงศัตรูพืช การผลิตอาศัยธรรมชาติเป็นหลักหากปีใดเกิดภัยธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นฝนแล้ง น้ำท่วมหรือโรค-แมลงระบาดมาก อันเป็นปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตที่เกษตรกรดำเนินกิจกรรม อาจเป็นเหตุให้เกษตรกรไม่สามารถชำระหนี้ได้จนเกิดภาวะหนี้สินผูกพันได้

การใช้เงินทุนของเกษตรกร

เนื่องจากในปัจจุบันเกษตรกรประกอบการเกษตรทางด้านการทำสวนไม้ผล ทำนา และทำไร่ รายได้ส่วนใหญ่จึงมาจากการจำหน่ายผลผลิตซึ่งการจำหน่ายนั้นส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดจะจำหน่ายในพื้นที่ตำบลท่าชัย ทั้งที่พ่อค้ามารับซื้อถึงที่และเจ้าของนำมาขายตามสถานที่ที่จัดเตรียมไว้หรือจำหน่ายให้พ่อค้าที่รับซื้อในท้องถิ่น

วิธีการตลาด

หนี้สิน

สาเหตุใหญ่ที่เกษตรกรมีภาวะหนี้สิน เกิดจากการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.), สหกรณ์ เช่น กองทุนหมู่บ้าน และแหล่งเงินกู้นอกระบบ เช่น ญาติพี่น้อง พ่อค้าในท้องถิ่น เกษตรกรบางส่วนนำเงินทุนไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กู้ยืม นอกจากนี้บางรายอาจอยู่ในระยะลงทุนซึ่งกิจกรรมที่ดำเนินการยังไม่ให้ผลตอบแทน ผลผลิตที่ได้รับต่ำ ราคาผลผลิตต่ำ แต่ความสามารถในการชำระคืนของเกษตรกรยังอยู่ในระดับค่อนข้างดี

กองทุนหมู่บ้านและผลการดำเนินงาน

มีกองทุนหมู่บ้าน จำนวน ๑๔ หมู่บ้าน โดยประชาชนกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน ๘๐ % ของยอดเงินทั้งหมด เพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กู้ยืม

๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๑๖ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด</p> <p>๑. ต้นทุนการผลิตสูง</p> <p>๒. รายได้รายจ่ายของครัวเรือน</p> <p>๓. แหล่งสินเชื่อของเกษตรกร</p>	<p>๑. มีการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีในการจัดการวัชพืชในทุกกระยะการปลูก</p> <p>๒. เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีแต่ไม่เพียงพอ</p> <p>๓. ขาดแหล่งน้ำในการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง</p> <p>๔. เกษตรขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกินของตนเอง</p> <p>๕. เกษตรกรไม่สามารถกู้เงินจากสถาบันการเงินของรัฐได้</p>	<p>๑. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีระบบน้ำหยด</p> <p>๒. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช</p> <p>๓. ให้ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี</p> <p>๔. จัดทำแปลงพยายกรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืช</p> <p>๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต พันธุ์ เมล็ดพันธุ์ ใช้เอง</p> <p>๕. รวมกลุ่มกันจำหน่ายผลผลิต</p> <p>๖. แปรรูปร่างมูลค่าเพิ่ม และสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อจัดหาปัจจัยการผลิตราคาถูก</p> <p>๗. ให้ความรู้ด้านการลดต้นทุน</p> <p>๘. รณรงค์การใช้สารชีวภาพและชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้เคมี</p> <p>๙. รณรงค์และส่งเสริมการประกอบอาชีพการเกษตรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๑๐. ภาครัฐกำหนดมาตรการควบคุมราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี และสารเคมี อย่างจริงจัง</p> <p>๑๑. รัฐมีการกำหนดราคาขั้นต่ำ และมีมาตรการบังคับใช้</p> <p>๑๒. ส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปเพิ่มมูลค่า</p> <p>๑๓. รัฐสนับสนุนแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำแก่เกษตรกร</p>	ทุกหมู่บ้าน	มาก

ตารางที่ ๑๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข (ต่อ)

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑. การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงาน/การเกิดภาวะว่างงานผู้สูงอายุ ๒. กลุ่มเกษตรกรขาดความเข้มแข็งและความต่อเนื่อง ๓. เกษตรกรขาดองค์ความรู้และทักษะในการทำการเกษตรทางด้านการปลูกพืช	๑. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร รุ่นเก่า ๒. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการส่งเสริมการปฏิบัติ ๓. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิต ที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการสร้างต้นแบบในการปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจและให้เกษตรกรเกิดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจปฏิบัติตาม	ทุกหมู่บ้าน	มาก
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๒. ขาดมาตรฐานการรับรองคุณภาพ ๓. ผลผลิตไม่ต่อเนื่อง ไม่เพียงพอ ๔. เกษตรกรไม่ให้ความสนใจในการแปรรูป เนื่องจากขั้นตอนยุ่งยาก เสียเวลา	๑. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการแปรรูป ๒. สินค้าไม่ได้รับรองมาตรฐานผู้บริโภคขาดความเชื่อมั่น ๓. ผลผลิตในการนำมาแปรรูปไม่เพียงพอ/เกษตรกรผลิตไม่พอต่อความต้องการในการบริโภค ๔. เกษตรกรขายผลผลิตสดได้เงินได้เร็วกว่าการแปรรูป ซึ่งมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน	๑. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ๒. สนับสนุนการผลิตสู่การรับรองมาตรฐาน ๓. วางแผนการผลิตทั้งในส่วนด้านการปลูกพืชและการแปรรูปให้สอดคล้องกัน ๔. สร้างแรงจูงใจและการรับรู้ให้เกษตรกรเห็นถึงความแตกต่างของราคาก่อนการแปรรูปและหลังแปรรูปจำหน่าย	กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพและวิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง

๒.๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix

การวิเคราะห์ตำบลสารจิตรโดยใช้ TOWS Matrix

<p style="text-align: center;">สภาพแวดล้อม ภายใน</p> <p style="text-align: center;">สภาพแวดล้อม ภายนอก</p>	<p>S-Strengths</p> <p>S๑. ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน</p> <p>S๒. มีผลิตภัณฑ์ที่เป็นสินค้าของชุมชน ทำให้ประชาชนมีรายได้เสริมจากการทำสินค้าของชุมชน</p> <p>S๓. มีสถานที่ท่องเที่ยว ประเพณีและวัฒนธรรมที่สำคัญที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยว ทำให้ชุมชนมีรายได้</p> <p>S๔. มีความหลากหลายทางด้านอาชีพ</p> <p>S๕. มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน</p> <p>S๖. ผู้นำชุมชนมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาที่ดี</p> <p>S๗. เกษตรกรมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำการเกษตร</p>	<p>W-Weaknesses</p> <p>W๑ เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝน</p> <p>W๒ ดินมีการอัดแน่นของชั้นดิน เนื่องจากการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร</p> <p>W๓ เกษตรกรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดวัชพืชมากเกินความจำเป็นและซ้ำซาก</p> <p>W๔ เกษตรกรขาดการวางแผนการใช้ที่ดิน</p> <p>W๕ เกษตรกรขาดความรู้ในการผลิตปุ๋ยจากเศษวัสดุหรือวัสดุเหลือใช้</p> <p>W๖ เกษตรกรขาดการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณในครัวเรือน</p>
<p>O-Opportunities</p> <p>O๑ มีแหล่งรับซื้อ จำหน่าย ผลผลิตทางการเกษตร และปัจจัยการผลิตทางการเกษตร</p> <p>O๒ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐมีหน่วยงานสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ของชุมชน</p> <p>O๓ เทคโนโลยีการทำการเกษตรมีความก้าวหน้ามากขึ้น</p>	<p>กลยุทธ์ SO</p> <p>S๑O๓ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการผลิตพืชเศรษฐกิจ (ข้าว) อย่างครบวงจร</p> <p>S๑O๑ ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มในการผลิตพืชหรือการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร</p> <p>S๗O๓ มีการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุน</p>	<p>กลยุทธ์ WO</p> <p>W๖O๗ ใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาและวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณในครัวเรือน</p> <p>W๑W๓O๓ ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการน้ำ ดิน และระบบการปลูกพืช</p> <p>W๗O๒ ส่งเสริมการฝึกอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร</p>
<p>T-Threats</p> <p>T๑ ภัยธรรมชาติ</p> <p>T๒ ปัจจัยการผลิต เช่น สารเคมี, ปุ๋ยเคมี และเมล็ดพันธุ์ ฯลฯ มีราคาแพง</p> <p>T๓ เกษตรกรยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การจัดการโรคและแมลงโดยใช้สารชีวภัณฑ์</p> <p>T๔ เกษตรกรขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกินของตนเอง</p> <p>T๕ ขาดแรงงานจากนอกพื้นที่ในการรับจ้าง</p>	<p>กลยุทธ์ ST</p> <p>S๑T๒ การทำปุ๋ยหมัก ผสมปุ๋ยใช้เอง และการทำสารชีวภัณฑ์</p> <p>S๕T๕ การใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคน</p> <p>S๓T๓ ให้ความรู้ด้านวิชาการเรื่องโรคและแมลง</p> <p>S๓T๔ ติดต่อหน่วยงานราชการให้เอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน</p>	<p>กลยุทธ์ WT</p> <p>W๒T๓ ฝึกอบรมเกษตรกรให้มีความรู้เรื่องดินและการผลิตปุ๋ยอินทรีย์</p> <p>W๒T๒ ฝึกอบรมเกษตรกรให้มีความรู้เรื่องสารเคมีและปุ๋ยเคมี</p>

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๓.๑ แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี

๓.๑.๑ โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดโรคพืช ศัตรูในนาข้าวและสวนผลไม้ (ไตรโคเดอร์มา, บีวเวอร์เรีย)

เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๗๐ คน (๑๔ หมู่ ๆ ละ ๕ คน)

วิธีการถ่ายทอด : อบรมเชิงปฏิบัติการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ : สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๗๐ ราย ได้รับความรู้และพัฒนาทักษะ

๓.๑.๒ โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด

เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๑๔๐ คน (๑๔ หมู่ ๆ ละ ๑๐ คน)

วิธีการถ่ายทอด : อบรมเชิงปฏิบัติการ

ประเด็นยุทธศาสตร์: สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๑๔๐ ราย ได้รับความรู้และพัฒนาทักษะ

๓.๑.๓ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวอินทรีย์บาซิลลัส ทูริงเยนซิส (BT) กำจัดศัตรูพืช บาซิลลัส ซับทิลิส (BS) ป้องกันกำจัดโรคพืช

เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๗๐ คน (๑๔ หมู่ ๆ ละ ๕ คน)

วิธีการถ่ายทอด : อบรมเชิงปฏิบัติการ

ประเด็นยุทธศาสตร์: สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๗๐ ราย ได้รับความรู้และพัฒนาทักษะ

๓.๑.๔ โครงการอบรมการทำน้ำยาเอนกประสงค์/สบู่/แชมพู

เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๑๔๐ คน (๑๔ หมู่ ๆ ละ ๑๐ คน)

วิธีการถ่ายทอด : อบรมเชิงปฏิบัติการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ : สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๑๔๐ ราย ได้รับความรู้และพัฒนาทักษะ

๓.๑.๕ โครงการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษไว้บริโภค

เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๑๔๐ คน (๑๔ หมู่ ๆ ละ ๑๐ คน)

วิธีการถ่ายทอด : อบรม, ศึกษาดูงาน, สนับสนุนปัจจัยการผลิต

ประเด็นยุทธศาสตร์ : สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๑๔๐ ราย ได้รับความรู้และพัฒนาทักษะ เกิดกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ จำนวน ๑ กลุ่ม

๓.๑.๖ โครงการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี

เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๑๔๐ คน (๑๔ หมู่ ๆ ละ ๑๐ คน)

วิธีการถ่ายทอด : อบรมเชิงปฏิบัติการ, สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี

ประเด็นยุทธศาสตร์: สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๑๔๐ ราย ได้รับความรู้และพัฒนาทักษะ: มีพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดีในตำบลสารจิตร อย่างน้อย จำนวน ๑๔๐ ไร่

๓.๑.๗ โครงการเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านการเกษตร

เป้าหมาย : อาสาสมัครเกษตรกร ตำบลสารจิตร จำนวน ๑๔ คน

วิธีการถ่ายทอด: อบรม, ศึกษาดูงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ : สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร

ตัวชี้วัด : อาสาสมัครเกษตรกรได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะด้านการบริหารจัดการ จำนวน ๑๔ คน

๓.๑.๘ โครงการส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ไปยังโรงเรียนต่างๆ ในตำบลสารจิตร

เป้าหมาย : โรงเรียนในตำบลสารจิตร ๔ แห่ง

วิธีการถ่ายทอด : อบรมเชิงปฏิบัติการ, ศึกษาดูงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ : สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร

ตัวชี้วัด : นักเรียนในตำบลสารจิตร ได้รับการถ่ายทอดความรู้ทางด้านการเกษตร มีทักษะทางการเกษตรเบื้องต้น

๓.๑.๙ โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๑๔๐ คน (๑๔ หมู่ ๆ ละ ๑๐ คน)

วิธีการถ่ายทอด : อบรมเชิงปฏิบัติการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ : สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๑๔๐ ราย ได้รับความรู้และพัฒนาทักษะ

๓.๑.๑๐ โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสานและจัดทำแปลงเรียนรู้เกษตรผสมผสานตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๑๔๐ คน (๑๔ หมู่ ๆ ละ ๑๐ คน)

วิธีการถ่ายทอด : อบรม, ศึกษาดูงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ : สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๑๔๐ ราย ได้รับความรู้และพัฒนาทักษะ

๓.๑.๑๑ โครงการอบรมการซ่อมเครื่องยนต์ทางการเกษตรขนาดเล็ก

เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๗๐ คน (๑๔ หมู่ ๆ ละ ๕ คน)

วิธีการถ่ายทอด : อบรมเชิงปฏิบัติการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ : สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร์

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๗๐ ราย ได้รับความรู้และพัฒนาทักษะ

๓.๒ แผนการลงทุน

๓.๒.๑ โครงการจัดตั้งกองทุนปัจจัยการผลิต (เมล็ดข้าวพันธุ์ดี, พืชพันธุ์ดี, ปุ๋ย, โค, กระบือ)

เป้าหมาย : กองทุนปัจจัยการผลิต จำนวน ๑๔ กลุ่ม

วิธีการถ่ายทอด : อบรมเชิงปฏิบัติการ, สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ : สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร์

ตัวชี้วัด : มีการจัดตั้งกลุ่มกองทุนปัจจัยการผลิต อย่างน้อย ๒ กลุ่ม

๓.๒.๒ โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด

เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๗๐ คน (๑๔ หมู่ ๆ ละ ๕ คน)

วิธีการถ่ายทอด : อบรมเชิงปฏิบัติการ, สนับสนุนปัจจัยการผลิต

ประเด็นยุทธศาสตร์ : สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร์

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๗๐ ราย ได้รับความรู้และพัฒนาทักษะ

๓.๒.๓ โครงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๗๐ คน (๑๔ หมู่ ๆ ละ ๕ คน)

วิธีการถ่ายทอด : อบรมเชิงปฏิบัติการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ : สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร์

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๗๐ ราย ได้รับความรู้และพัฒนาทักษะ

๓.๓ แผนการปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร

๓.๓.๑ โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นในสวนหลังบ้าน

เป้าหมาย : เกษตรกร ๗๐ คน (๑๔ หมู่ ๆ ละ ๕ คน)

วิธีการถ่ายทอด : อบรม, สนับสนุนต้นกล้าพืชพันธุ์ดี

ประเด็นยุทธศาสตร์ : สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลขององค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร์

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๗๐ ราย ได้รับความรู้และพัฒนาทักษะ

ภาคผนวก

๑. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี

โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าว

ผู้รับผิดชอบ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสารจิตร
- องค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร
- สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชชนาลัย
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย
- กลุ่มผู้ปลูกข้าว

หลักการและเหตุผล

ตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นราบลุ่มเหมาะสมในการทำนา ซึ่งถือเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลสารจิตร ซึ่งการผลิตข้าวของเกษตรกรยังประสบปัญหา หลายประการคือ

- ประสิทธิภาพการผลิตต่ำ
- ขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี
- ต้นทุนการผลิตสูง
- ขาดเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่ถูกต้องและเหมาะสม
- ผลผลิตต่อไร่ต่ำ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการผลิตข้าวให้มีคุณภาพอย่างเป็นระบบและยั่งยืน
๒. ลดการใช้สารเคมี ส่งเสริมการใช้สารชีวภาพ
๓. เป็นแหล่งถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการผลิตข้าวที่ถูกต้อง เหมาะสมตามหลักวิชาการ
๔. เพื่อลดต้นทุนการผลิต

เป้าหมาย

ตำบลสารจิตรมีกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวที่มีความรู้ความชำนาญด้านการผลิตข้าวที่ถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการผสมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเผยแพร่เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่แก่ชุมชน

พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๑๔ ตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม / รายการ	ระยะเวลาดำเนินการ											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว - ประชุมชี้แจงเกษตรกร - คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่												
๒. ฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี												
๓. ติดตามประเมินผล												
๔. รายงานผล												

วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดโครงการ

๑. คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่
๒. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
๓. ฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่ถูกต้องและเหมาะสม

การบริหารโครงการ

๑. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามแผน
๒. กำหนดเงื่อนไขผู้เข้าร่วมโครงการ
 - เป็นเกษตรกรในพื้นที่
 - เกษตรกรสมัครใจเข้าร่วมโครงการ ฯ และปฏิบัติตามเงื่อนไขได้

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้จ่ายเงิน

๑. อบรมเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ (ปีละ ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๒๕ ราย)
 - ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๒๕ ราย ๗,๕๐๐ บาท
รายละ ๖๐ บาท ๕ วัน เป็นเงิน
 - ค่าวัสดุฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๒๕ ราย ๒,๕๐๐ บาท
รายละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน
 - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๒๕ ราย ๓,๗๕๐ บาท
รายละ ๓๐ บาท ๕ วัน
 - ค่าวิทยากรพิเศษ/ครั้ง ๆ ละ ๔ ชั่วโมง ๆ ละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท
 - ค่าจัดสถานที่ ๑ ครั้ง ๆ ละ ๔๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๒๕ บาท
- รวม ๑๕,๒๗๕ บาท**

๒. กิจกรรมจัดทำแปลงสาธิต

-ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว ๕ ไร่ ๆ ละ ๑๕ กิโลกรัม ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน	๑,๘๗๕	บาท
-ค่าเตรียมดิน ๕ ไร่ ๆ ละ ๓๕๐ บาท เป็นเงิน	๑,๗๕๐	บาท
-ค่าปุ๋ยเคมี		
สูตร ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๕ ไร่ ๆ ละ ๓๐ กก. ๆ ละ ๘ บาท เป็นเงิน	๑,๒๐๐	บาท
สูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๕ ไร่ ๆ ละ ๑๐ กก. ๆ ละ ๘ บาท เป็นเงิน	๔๐๐	บาท
-ค่าป้ายแปลง ขนาด ๒.๔x๔.๘๐ เมตร พร้อมติดตั้ง จำนวน ๑ ป้าย	๔,๕๐๐	บาท
ป้ายละ ๔,๕๐๐ บาท เป็นเงิน		
	<u>รวม</u>	<u>๙,๗๒๕</u> บาท
	รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	<u>๒๕,๐๐๐</u> บาท

หมายเหตุ : ถัวเฉลี่ยจ่ายทุกรายการ

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

๑. เกษตรกรได้รับความรู้เพิ่มขึ้นสามารถจัดการการผลิตในแปลงนาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ผลกระทบโดยทางอ้อม

๑. มีแผนแปลงสาธิตวิธีการปลูกข้าวที่ถูกต้องเหมาะสมในท้องถิ่น

โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยสารพิษ

ผู้รับผิดชอบ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสารจิตร
- องค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร
- สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชชนาลัย
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย
- กลุ่มผู้ปลูกข้าว

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการทำเกษตรมีการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรค - แมลงศัตรูพืชเป็นจำนวนมาก และเกษตรกรมักใช้สารเคมีเกินความจำเป็น ซึ่งมีผลกระทบต่อผู้บริโภคและผู้ผลิตโดยตรงการผลิตข้าวในพื้นที่ตำบลสารจิตรก็เช่นกันมีการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตมากอีกทั้งมีการทำการเกษตรกันตลอดปีไม่มีการพักดินหรือตัดวงจรชีวิตของโรค - แมลง ซึ่งเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิตอีกด้วย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อต้องการเปลี่ยนทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้สารเคมี
๒. ส่งเสริมการใช้สารสกัดชีวภาพที่สามารถใช้วัตถุดิบในพื้นที่และสามารถผลิตเองได้เป็นการลดต้นทุนการผลิต
๓. ลดการเสี่ยงต่อการใช้สารเคมี
๔. เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน

เป้าหมาย

๑. จัดทำแปลงสาธิต ๑๐๐ ไร่ (๑ แปลง/๑๐ ราย)
๒. ฝึกอบรมกระบวนการเรียนรู้ในแปลงนา
๓. ส่งเสริมการใช้สารสกัดชีวภาพสูตรต่าง ๆ

พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๑๔ ตำบลสารจิตร อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย

ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม / รายการ	ระยะเวลาดำเนินการ											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวปลอดสารพิษ - ประชุมชี้แจงเกษตรกร - คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่												
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิตและจัดทำแปลง												
๓. ติดตามประเมินผล												
๔. รายงานผล												

วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดโครงการ

๑. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. ติดตามประเมินผลเป็นระยะตลอดฤดูกาลผลิตและหลังสิ้นสุดโครงการ
๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิตและงบประมาณแก่เกษตรกรที่ร่วมจัดทำแปลง

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

๑. ฝึกอบรมเกษตรกร (ปีละ ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๑๐ ราย)		
-ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๑๐ ราย รายละ ๖๐ บาท ๕ วัน เป็นเงิน	๓,๐๐๐	บาท
-ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๑๐ ราย รายละ ๓๐ บาท ๕ วัน	๑,๕๐๐	บาท
-ค่าวัสดุฝึกอบรมเกษตรกร (ผลิตสารชีวภาพ-ชีวภัณฑ์) จำนวน ๑ กลุ่ม กลุ่มละ ๑๐ ราย ๆ ละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน	๒,๐๐๐	บาท
-ค่าวิทยากร จำนวน ๒ วัน ๆ ละ ๕ ชม. ๆ ละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน	๓,๐๐๐	บาท
-ค่าจัดสถานที่ ๑ ครั้ง ๆ ละ ๔๐๐ บาท เป็นเงิน	๔๐๐	บาท
	<u>รวม</u>	<u>๙,๙๐๐</u> บาท
๒. กิจกรรมจัดทำแปลงส่งเสริมและสาธิต		
-ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว ๑๐๐ ไร่ ๆ ละ ๑๕ กิโลกรัม ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน	๓๗,๕๐๐	บาท
-ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๑๐๐ ไร่ ๆ ละ ๓๐ กก. ๆ ละ ๘ บาท เป็นเงิน	๒๔,๐๐๐	บาท
-ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑๐๐ ไร่ ๆ ละ ๑๐ กก. ๆ ละ ๘ บาท เป็นเงิน	๘,๐๐๐	บาท
-ค่าป้ายแปลง ขนาด ๒.๔๐x๔.๘๐ เมตร พร้อมติดตั้ง จำนวน ๑ ป้าย ป้ายละ ๔,๕๐๐ บาท เป็นเงิน	๔,๕๐๐	บาท
-ค่าวัสดุ - อุปกรณ์การทำสารสกัดชีวภาพ - ชีวภัณฑ์ ๑ กลุ่ม กลุ่มละ ๑๖,๑๐๐ เป็นเงิน	๑๖,๑๐๐	บาท
	<u>รวม</u>	<u>๙๐,๑๐๐</u> บาท
	<u>รวมเป็นเงินทั้งสิ้น</u>	<u>๑๐๐,๐๐๐</u> บาท

หมายเหตุ : ถัวเฉลี่ยจ่ายทุกรายการ

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

๑. ได้ผลิตข้าวที่ปลอดภัยจากสารพิษ
๒. ลดความเสี่ยงจากการใช้สารเคมี
๓. ลดต้นทุนการผลิต

ผลกระทบโดยทางอ้อม

๑. เป็นแหล่งถ่ายทอดเทคโนโลยีในชุมชน
๒. เป็นแหล่งผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษ
๓. สร้างความสมดุลระบบนิเวศน์ในนาข้าว

๒. แผนธุรกิจ (แผนลงทุน)

โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด

ผู้รับผิดชอบ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสารจิตร
- องค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร
- สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชชนาลัย
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย
- สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดสุโขทัย
- กลุ่มเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ

หลักการและเหตุผล

จากสภาพการใช้พื้นที่ทางการเกษตรของเกษตรกรตำบลสารจิตรในปัจจุบันมีการใช้ที่ดินอย่างต่อเนื่องตลอดปี ทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ สภาพทางโครงสร้างของดินเสื่อมขาดอินทรีย์วัตถุ แนวทางแก้ปัญหาทำได้โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ช่วยปรับปรุงบำรุงดิน แต่ไม่เป็นที่นิยมของเกษตรกร เนื่องจากไม่สะดวกต่อการขนย้าย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์
๒. เพื่อเพิ่มมูลค่าวัตถุดิบที่มีในพื้นที่ (ปุ๋ยคอก) และใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
๓. เป็นรายได้เสริมให้เกษตรกรผู้ร่วมโครงการ

เป้าหมาย

๑. คัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ
๒. ฝึกอบรมให้ความรู้
๓. สนับสนุนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์การผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด

พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๑๔ ตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖ จำนวน ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๓๐ ราย

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม / รายการ	ระยะเวลาดำเนินการ											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑.จัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด												
-ประชุมชี้แจงเกษตรกร												
-คัดเลือกเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ												
๒.สนับสนุนงบประมาณ , ปัจจัย												
๓.ฝึกอบรม												
๔.ติดตามประเมินผล												
๕.รายงานผล												

วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดโครงการ

๑. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร
๒. สนับสนุนงบประมาณ,ปัจจัย
๓. ฝึกอบรมเกษตรกรด้านการผลิต

การบริหารโครงการ

๑. ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
๒. ติดตามประเมินผลเป็นระยะ ๆ และเมื่อสิ้นสุดโครงการ ๆ
๓. รายงานผลการดำเนินงาน

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้จ่ายเงิน

๑. ฝึกอบรมเกษตรกร ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๓๐ ราย
 - ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๓๐ ราย ๕,๔๐๐ บาท
 - รายละ ๖๐ บาท ๓ วัน เป็นเงิน
 - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๓๐ ราย ๒,๗๐๐ บาท
 - รายละ ๓๐ บาท ๓ วัน
 - ค่าวัสดุฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๓๐ ราย ๓,๐๐๐ บาท
 - รายละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน
 - ค่าวิทยากรพิเศษ จำนวน ๓ วัน ๆ ละ ๕ ชม. ๆ ละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท
 - ค่าจัดสถานที่ ๑ ครั้ง ๆ ละ ๔๐๐ บาท เป็นเงิน ๔๐๐ บาท
- รวม ๑๖,๐๐๐ บาท

๒. สนับสนุนงบประมาณ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด		
- วัสดุ - อุปกรณ์ ประกอบด้วย เครื่องบด-ย่อยอินทรีย์วัตถุ เครื่องผสมปุ๋ย	๑๘๔,๐๐๐	บาท
เครื่องอัดเม็ด ปุ๋ยอินทรีย์ บรรจุภัณฑ์ เป็นเงิน		
	<u>รวม</u>	<u>๑๘๔,๐๐๐</u> บาท
	รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	<u>๒๐๐,๐๐๐</u> บาท

หมายเหตุ : ถัวเฉลี่ยจ่ายทุกรายการ

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

๑. เกษตรกรมีความรู้เรื่องการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด
๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๓. ลดต้นทุนการผลิต
๔. ปรับปรุงคุณภาพดินให้มีสภาพดีขึ้น

ผลกระทบโดยทางอ้อม

๑. เป็นแหล่งถ่ายทอดเทคโนโลยีในชุมชน
๒. เกิดกลุ่มเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือกันเองในชุมชน

โครงการส่งเสริมและผลิตภัณฑ์ข้าวชุมชน

ผู้รับผิดชอบ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสารจิตร
- องค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร
- สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสะเกษ
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย

หลักการและเหตุผล

อาชีพการเกษตรที่เกษตรกรในพื้นที่ตำบลสารจิตรผลิตเป็นอันดับแรกของตำบลคือข้าวซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เน้นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ร่วมกับการใช้สารเคมีจำนวนมากมุ่งเน้นผลผลิตสูงทำให้ต้นทุนการผลิตสูงผลตอบแทนต่อไร่ต่ำไม่คุ้มทุนซึ่งปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดภาวะเช่นนี้คือเกษตรกรยังขาดเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่นอกจากนี้เกษตรกรยังใช้เมล็ดพันธุ์ดั้งเดิมซึ่งเก็บไว้ใช้เองติดต่อกันเป็นเวลานานหลายปีหากแก้ปัญหาเบื้องต้นนี้ได้เกษตรกรจะลดต้นทุนการผลิตได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เกษตรกรมีแหล่งเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี
๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๓. เป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่ถูกต้องเหมาะสม

เป้าหมาย

๑. คัดเลือกเกษตรกรผู้ร่วมโครงการ ๒๐ ราย
๒. ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดทำแปลงพันธุ์
๓. สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อจัดทำแปลงขยายพันธุ์ ๑๐๐ ไร่

พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ - ๑๔ ตำบลสารจิตร อำเภอศรีษะนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม / รายการ	ระยะเวลาดำเนินการ											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. จัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว												
- ประชุมชี้แจงโครงการ/กิจกรรม												
- คัดเลือกเกษตรกร												
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต												
๓. ฝึกอบรม												
๔. ติดตามประเมินผล												
๕. รายงานผล												

วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดโครงการ

๑. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
๒. สนับสนุนงบประมาณ, ปัจจัยการผลิต
๓. ฝึกอบรมจัดทำแปลงพันธุ์ข้าว

การบริหารโครงการ

๑. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๒. ติดตามประเมินผลเป็นระยะ ๆ และเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
๓. รวบรวมรายงานผลการดำเนินงาน

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

๑. ฝึกอบรมเกษตรกร ๑ กลุ่ม ๆ ละ ๒๐ ราย		
-ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๒๐ ราย ๆ ละ ๖๐ บาท ๘ วัน เป็นเงิน	๘,๖๐๐	บาท
-ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒๐ ราย ๆ ละ ๓๐ บาท ๘ วัน เป็นเงิน	๔,๘๐๐	บาท
-ค่าวัสดุฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน ๒๐ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน	๒,๐๐๐	บาท
-ค่าวิทยากรพิเศษจำนวน ๖ วัน ๆ ละ ๕ ชม. ๆ ละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน	๙,๐๐๐	บาท
-ค่าจัดสถานที่ ๑ ครั้ง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน	๖๐๐	บาท
	<u>รวม</u>	<u>๒๖,๐๐๐</u> บาท
๒. กิจกรรมแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์		
-ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว ๑๐๐ ไร่ ๆ ละ ๑๕ กิโลกรัม ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน	๓๗,๕๐๐	บาท
-ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๑๐๐ ไร่ ๆ ละ ๓๐ กก. ๆ ละ ๘ บาท เป็นเงิน	๒๔,๐๐๐	บาท
-ค่าปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑๐๐ ไร่ ๆ ละ ๑๐ กก. ๆ ละ ๘ บาท เป็นเงิน	๘,๐๐๐	บาท
-ค่าป้ายแปลง ขนาด ๒.๔๐x๔.๘๐ เมตร พร้อมติดตั้ง จำนวน ๑ ป้าย ป้ายละ ๔,๕๐๐ บาท เป็นเงิน	๔,๕๐๐	บาท
	<u>รวม</u>	<u>๗๔,๐๐๐</u> บาท
	<u>รวมเป็นเงินทั้งสิ้น</u>	<u>๑๐๐,๐๐๐</u> บาท

หมายเหตุ : ถัวเฉลี่ยจ่ายทุกรายการ

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

๑. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๒. มีแหล่งเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีจำหน่ายในท้องถิ่น
๓. เป็นศูนย์กลางการกระจายเมล็ดพันธุ์ดีในท้องถิ่น

ผลกระทบโดยทางอ้อม

๑. ผลตอบแทนในการผลิตเพิ่มขึ้น
๒. ลดต้นทุนการผลิต
๓. เกษตรกรได้เรียนรู้การบริหารจัดการเมล็ดพันธุ์ข้าวในชุมชน

๓. แผนฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพ

ผู้รับผิดชอบ

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสารจิตร
- องค์การบริหารส่วนตำบลสารจิตร
- สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชชนาลัย
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย

หลักการและเหตุผล

การใช้พื้นที่เพื่อทำการเกษตรในปัจจุบันมีการเพาะปลูกพืชอย่างต่อเนื่องดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากโครงสร้างดินเสื่อมขาดอินทรีย์วัตถุที่ทำให้ดินร่วนซุยการแก้ปัญหาสามารถทำได้โดยใส่ปุ๋ยชีวภาพช่วยในการปรับปรุงบำรุงดินซึ่งปัจจุบันนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายและมีหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมให้เกษตรกรทำใช้เอง โดยปรับใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อปรับสภาพระบบนิเวศน์ให้มีความสมดุลทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. เพื่อส่งเสริมการผลิตและใช้ปุ๋ยชีวภาพ โดยใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด
๓. ลดต้นทุนการผลิต
๔. เกษตรกรลดความเสี่ยงต่อสารเคมีที่ใช้
๕. เป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกรทั่วไปในชุมชน

เป้าหมาย

๑. คัดเลือกเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๒. ฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร
๓. สนับสนุนวัสดุ-อุปกรณ์ในการฝึกอบรม

พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ -๑๔ ตำบลสารจิตร อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ระยะเวลาดำเนินการ

ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖ จำนวน ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๓๐ คน

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม / รายการ	ระยะเวลาดำเนินการ											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. จัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยชีวภาพ												
- ประชุมชี้แจงเกษตรกร												
- คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ												
๒. อบรมเกษตรกร												
๓. ติดตามประเมินผล												
๔. รายงานผล												

วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดโครงการ

- จัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยชีวภาพ
- สนับสนุนงบประมาณ, ปัจจัย
- ฝึกอบรมด้านการผลิตและใช้สารชีวภาพ

การบริหารโครงการ

- ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ติดตามประเมินผลเป็นระยะ ๆ เมื่อสิ้นสุดโครงการ
- รายงานผลการดำเนินงาน

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้จ่ายเงิน

๑. ฝึกอบรมเกษตรกร (๒ กลุ่ม ๆ ละ ๓๐ ราย)		
- ค่าอาหารกลางวัน ๒ ครั้ง ครั้งละ ๓๐ รายๆ ละ ๖๐ บาท เป็นเงิน	๓,๖๐๐	บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒ ครั้งละ ๓๐ รายๆ ละ ๓๐ บาท เป็นเงิน	๑,๘๐๐	บาท
- ค่าวัสดุฝึกอบรมเกษตรกร ๒ ครั้งละ ๓๐ รายๆ ละ ๑๖๐ บาท เป็นเงิน	๙,๖๐๐	บาท
	<u>รวม</u>	<u>๑๕,๐๐๐</u> บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลตอบแทนโดยตรง

- ปรับสภาพระบบนิเวศน์ให้มีความสมดุลทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- ลดต้นทุนการผลิต
- เกษตรกรมีความรู้ เรื่องการผลิตและใช้ปุ๋ยชีวภาพ

ผลกระทบโดยทางอ้อม

- เกิดกลุ่มเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือกันเองในชุมชน
- เป็นแหล่งถ่ายทอดเทคโนโลยีในชุมชน